

V stalni odbor so bili voljeni gg. nadučitelji: Dermelj, Repič, Kernc, Leban in Bénédek.

Sprejel se je samostalni navšet g. Bénédeka: Slavni c. kr. okrajni šolski svet naj blagovoli krajnim šolskim svetom priporočiti, da oskrbe vsem šolam potrebne strelovođe, brez kojega naj bi ne bilo nobeno šolsko poslopje v okraji.

Po izvršenem vspredu je bil na mesto pokojnega Ribnikarja zastopnikom v okrajni šolski svet izbran z veliko večino glasov g. nadučitelj Likar.

Zadnja neoficijelna točka „skupni obed“ se je pa izvršila v splošno zadovoljnost s prijateljskimi pogovori, običajnimi napitnicami, petjem in v srce segajočo — pridigo na Riharjevem vrtu.

—k.

Iz Begunj nad Cerkljico. Naša šola je dobila novega dobrotnika. Že dve leti zaporedoma naročuje tukajšnji rojak, velecenjeni g. Jakob Hren, bivši državni poslanec in deželnega nadsodišča svetovalec (Oberlandesgerichtsrath) v pokoju, knjige družbe sv. Mohorja za našo šolo. Ko sem ga letos zopet pismeno zahvalil na tej dobroti, poslal mi je iz Gradeca pismo, ki je vredno, da ga tu priobčim. Nadejam se, da mi visoki gospod tega ne zameri, zakaj rad bi svoje gg. tovariše prepričal, da še je odličnih mož, ki spoštujejo naš stan. A z druge strani bi rad g. Hrena pokazal slovenskemu svetu kot vrlega rodoljuba in mladinojuba, ki niti v povsem neoškem mestu ni pozabil svoje slovenske domovine in slovenskih rojakov svojih! Kar nič me ni sram povedati, da me je pismo ganilo do solz. Slove pa takó:

Čestiti g. nadučitelj! Za Vaš prijazni dopis in v istem mi izražena voščila za novo leto izrekam Vam toplo zahvalo, ter čestitkam Vašim se odzivajoč, javljam srčno željo, da bi delovanje Vaše v težkem pa blagoslovenem poklicu imelo toliko uspeha, kakor ga Vaše neumorno prizadevanje za šolstvo zasluži. *Saj je ljudska šola prva in prava podlaga vesolnej omiki in ravno tako gnotnemu kakor duševnemu napredku; zato slava in čca učiteljstvu, če vestno izpolnjuje trudapolno nalogo svojo.*

Sv. Mohorja družbinske knjige sem namenil bil begunjski šoli že od l. 1885 počeni, in to sem bil tudi družbeninu upravnistvu naznanil. Ko sem pa vsled Vašega lanskega dopisa tam povprašal zaradi knjig, zvedel sem še le, da se knjige niso pošiljale v Begunje, nego se drugod razdelile, kar zeló obžalujem.

Če se ne motim, je sicer ondešnja šola sama za-se stalni ud družbe sv. Mohorja (dá, to je res! opomb. dopis.); pa to nič ne dene, če ima tudi po več iztisov istih knjig.

Ko svojo majhno knjižnico uredim, poslal bom več knjig za šolo svoje rojstne vasice, kjer sem prebil prvi rajski čas zlate, brezskrbne mladosti, in na katero se mnogokrat drhtečim sreem, in dasiravno siv starček, sè solznimi očmi spominjam!

Bodem li še kedaj gledal Slivnico, Veliko Stražišče in druge sosednje gorice, ki so bile priče srečnih mojih otroških let? — Bog ve! — Vse mine.

Sprejmite ob tej priliki izraz mojega poštovanja in istinite moje udanosti!

V Gradeu, 3. prosinca 1895.

Jakob Hren.

Ne vem svojega dopisa bolje skončati kakor s srčno željo, da bi milost božja ohranila mladinomilega našega dobrotnika in šolskega prijatelja do skrajne meje človeškega življenja!

Janko Leban.

Vestnik.

Osobne vesti. G. Josip Turk, nadučitelj v Begunjah na Gorenjskem, je imenovan nadučiteljem v Dol. Logatci. G. Franc Galé, III. učitelj v Šiški, je dobil II. mesto in gđ. Franja Wrus, učiteljica pri D. M. v Polji, pa III. mesto v Šiški.

Duhovne vaje za učiteljice se prično v nedeljo dné 1. kimovca ob 6. uri zvečer ter končajo v četrtek zjutraj dné 5. kimovca. Udeležanke naj se oglašé pravočasno pri

veleč. gospej samostanskej prednici M. Antoniji Murgel, katera je pripravljena gostoljubno odstopiti potrebne prostore. Na prosto voljo je pa dano, si poiskati prenočišča tudi zvonaj samostana.

Izpitna komisija. Naučno ministerstvo je za triletno funkcijsko dobo (1895/96 do 1897/98 incl.) imenovalo nastopne člane c. kr. izpitne komisije za splošne ljudske in meščanske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom v Ljubljani: Predsednik je ravnatelj učiteljskega Fran Hubad; njegov namestnik prof. realke Fran Kreminger; člani pa prof. realke in okr. šolski nadzornik Fran Levec, profesorji učiteljskega Fran Orožen, Viljelm Hallada, Anton Funtek in Anton Kržič, profesor na ženskem učiteljski in okr. šolski nadzornik Vilibald Zupančič, profesor na istem zavodu Jakob Vodeb in učitelj glasbe Alojzij Sokol.

Zrelostni izpiti na c. kr. moškem in ženskem učiteljski so se vršili od dne 20. do 31. julija. Predsedoval je ravnatelj tukajšnje višje realke dr. R. Junowicz. Na moškem učiteljski je dobilo zrelostno spričevalo 17 kandidatov, 3 pa dovoljenje za ponavljanje izpita iz jednega predmeta čez dva meseca, 1 (eksternist) je reprobiran na jedno leto. Na ženskem učiteljski je dobilo 8 kandidatinj (7 javnih in 1 eksternistinja) zrelostno spričevalo z odliko, 41 (35 javnih in 6 eksternistinj) spričevalo zrelosti, 5 (3 javnim in 2 eksternistinjam) se je dovolil ponovljajni izpit iz jednega predmeta čez 2 meseca, 3 kandidatinj (1 javna in 2 eksternistinji) so bile reprobirane na jedno leto.

Občni zbor „Vdovskega učiteljskega društva“ bode dne 19. kimovca ob 9. uri zjutraj v telovadnici II. mestne šole na Gozjovi cesti in dne 18. kimovca ob 6. uri zvečer bode pa občni zbor „Narodne šole“.

Draginjske doklade. Dež. šolski svet je z dopisom z dne 9. maja 1895., št. 942 predlagal, naj se učiteljem v Ljubljani, dokler zopet ne nastopijo ugodnejše razmere, dovolijo doklade, in sicer tistim učiteljem, ki so oženjeni ter morajo preživljati družine, potem onim, ki so sicer samski, vendar pa morajo skrbeti za svojece, po 20%, ostalim pa po 15% aktivitetnih užikov. Z ozirom na izvanredne razmere je deželni odbor pritrčil temu nasvetu, toda z omejitvijo, da so se doklade izplačale le za čas od 15. mal. travna do konca rožnika t. l. V poznejšem dopisu z dne 6. rožnika 1895., št. 5790, je deželni šolski svet predlagal, naj se take doklade, kakeršne so se dovolile mestnim učiteljem v Ljubljani, dovolijo tudi onim ljudskim učiteljem na deželi, kateri so bili po potresu prizadeti. Tudi tega nasveta deželni odbor ni mogel odkloniti ter se je za dobo od 15. mal. travna do konca meseca rožnika 1895. l. izplačalo vseh doklad skupaj: 1.) za učitelje na mestnih šolah v Ljubljani 1173 gld. 68 kr.; 2.) za šolskega slugo na II. mestni ljudski šoli v Ljubljani 13 gld.; 3.) za učitelje ljubljanske okolice 547 gld.; 4.) za učitelje kranjskega okraja 137; 5.) za učitelje kamniškega okraja 542 gld.; 6.) za učitelje postojnskega okraja 20 gld. Vsega skupaj torej 2432 gld. 68 kr. Te doklade je deželni zbor podaljšal do konca leta.

Slovenski in hrvatski učiteljsčniki in učiteljsčnice za družbo sv. Cirila in Metoda. Abiturijentska veselica, koje so hoteli prirediti tekom letošnjih počitnic v Ljubljani slovenski in hrvatski učiteljsčniki ljubljanskega, koprškega in zagrebskega učiteljskega, oziroma učiteljsčnice ljubljanskega in goriškega zavoda, se je morala iz ozirov na velikonočno katastrofo opustiti. Mesto nameravane abiturijentske veselice pokladajo bivši ljubljanski učiteljsčniki na žrtvenik domovinski vsoto, ki naj izjavlja, da ni popolno zamrla v njih željeplna ideja, dasiravno je morala, usodi na ljubav, propasti njih veselica. V to svrhu darujejo 100 kron družbi sv. Cirila in Metoda; na željo koprskih učiteljsčnikov-abiturijentov pa 20 kron družbi sv. Cirila in Metoda za Istro. (Živeli naši novi tovariši in tovarišice! Ured.)

Didaktfon v Zagrebu. V našem listu smo že mnogokrat imeli priliko, govoriti o didaktfonu, iznajdbi domačina, učitelja g. Luznika, ki ima zdaj skupno z g. Lenarčičem na Vrhniki veliko tovarno za izdelovanje harmonijev in didaktfonov. Te dni je g. Luznik razkazoval svojo iznajdbo v Zagrebu pred mnogimi glasbenimi strokovnjaki. Hrvatski listi se izražajo jako povoljno o praktičnosti Luznikove iznajdbe, ki se da parahljati kot orglje, harmonijum in celo kot glasovir in je posebno pripravna za šole, manjše cerkve, za učitelje petja in za samouke.

Drugi deželni jezik na realkah. Zakon o vpeljavi obligatnega pouka v drugem deželnem jeziku na realkah na Moravskem, katerega je bil sklenil moravski deželni zbor, je dobil najvišje potrjenje. Kdaj bode pač na ljubljanski realki tudi slovenščina za vse dijake obvezni predmet?

Prošnje za ustanovitev novih društev. Finančno ministerstvo je odločilo, da se morajo prošnje ali naznanila o novih društvih kolekovati s kolkom 50 kr. Priložena pravila se kolekujejo po 15 kr. na vsako polo. Priložiti se mora še kolek 1 gld. za prvo

polo, oziroma kolek po 50 kr. na vsako naslednjo polo tistih pravil, na katero pride vladno dovoljenje za novo društvo. Ako se pa društvo ne dovoli, vrne se dotični kolek za 1 gld., oziroma še oni po 50 kr.

Josip Rihar †. Dne 6. vel. srpana je umrl v Mekinah nad Kamnikom gospod Josip Rihar, c. kr. vladni tajnik in voditelj okrajnega glavarstva v Črnomlji. Porojen v Polhovem Gradcu iz znane rodbine, brat četvero duhovnikom, študiral je v Ljubljani in na Dunaji prav pridno. Kakor je bil vrl dijak, tako se je tudi odlikoval kot uradnik, službujoč po raznih krajih naše dežele. Skrajno zvest in vdan svojim predstojnikom, bil je tudi zelo postrežljiv strankam; zato je bil pa tudi povsod, kjerkoli je služboval, zelo priljubljen, kajti nikdar ni pozabil, da je iz domačega rodu ter je kot tak predobro poznal potrebe in reve našega naroda. Ljudski šoli je bil nad vse naklonjen in ljudskemu učitelju je pomagal, kjerkoli je mogel, tembolj, ker je šolske zakone tako dobro poznal, kakor malokdo. Žal, da mu je bilo unreti, ko je komaj izpolnil svoje 38. leto, zapustivši vdovo in hičerko. Pogreba njegovega dne 8. vel. srpana se je udeležil gosp. deželni predsednik baron Hein z več vladnimi svetniki, deputacija iz Črnomlja in mnogo drugih odličnjakov. Bodi mir in pokoj njega blagi in plemeniti duši!

Podpornemu zakladu na tukajšnjem učiteljski je daroval gosp. Artur baron Apfaltrer pl. Apfaltrern 100 gld.

Darovi: 1.) Za „učiteljski konvikt“: G. Ignacij Rozman, nadučitelj v Mošnjah, 2 K; g. Val. Zavrl, učitelj v Stopičah, 1 K; g. Fran Črnogoj, učitelj v St. Juriju pri Izlakah, 2 K; nekateri učitelji ljubljanske okolice v dan konferencije zbrali 10 K; g. Janez Jarm, učitelj v Ambrusu 2 K; učiteljsko krškega okraja 40 K 60 h kot čisti dohodek koncerta z dne 31. mal. srpana. 2.) Za „A. Praprotnikov spomenik“: gosp. Josip Raktelj, v pokojeni nadučitelj v Ribnici 3 K; g. Val. Zavrl 1 K; g. Fran Črnogoj 2 K; g. Janez Jarm 1 K. Živeli darovalci in nasledniki!

Poslovilo. Povodom svojega upokojenja Vas, častiti gg. tovarši, iskreno zahvaljujem za prijaznost in kolegijalnost, katero ste mi vedno skazovali pri mojem delovanju na šolskem polju. Srčno Vam želim, da bi še mnoga leta srečni in zadovoljni v prid slovenskega naroda delovali.

Fran Praprotnik.

Poziv! Krajni odbor za VII. skupščino „Zaveze“ v Novem Mestu prosi vse p. n. odposlance, častite tovariše in tovaršice, ki se udeležijo VII. skupščine „Zaveze“ v Novem Mestu, da naznanijo svojo udeležbo najpozneje do 28. vel. srpana podpisaneemu ter v naznanilu izjavi vsak posameznik, če mu bo treba preskrbeti stanovanje in če se udeležijo skupnega obeda. — Obed bo v gostilni pri Tučku. Kovert stane 1 gld. brez pijače, kateri znesek naj se blagovolji naznanilu pridejati. Najprimernejši naj se pošlje ta forint po poštni nakaznici, na kateri se tudi udeležba naznani. — Kolegi blizo vkup stanujoči, jih lahko več vkup to stori.

P. n. udeleženci VII. skupščine bodo ravnali le v svojem interesu, ako se temu pozivu točno odzovejo, odboru pa bodo delo zdatno olajšali.

Na veselo in mnogobrojno svidenje dne 4. kinovca v Novem Mestu!

Šmihel pri Novem Mestu dne 3. vel. srpana 1895.

Ivan Barle, nadučitelj.

V neki večrazrednici na Notranjskem je krajni šolski nadzornik v prvem razredu zahteval stavkovo analizo in pismeno računanje! — In ta „pedagog“ je v svojem času sanjal celo o okrajnem šolskem nadzorništvu. Le čevlje sodi naj kopitar!

Skupno popotovanje na narodopisno razstavo v Prago. V Ljubljani se je zasnova odbor pod predsedništvom ravnatelja in deželnega poslanca Ivana Hribarja, kojemu je namen priredili skupni vseslovenski obisk narodopisne razstave češkoslovenske. Udeleženci se odpeljejo v Prago dne 31. velikega srpana z vlakom, ki bode odhajal iz Ljubljane 5.45 zvečer ter dospe v Prago ob 4. uri popoldne dne 1. kinovca. Vožni stroški iz Ljubljane v Prago in nazaj bode znašali v I razredu 40 gld., v II. razredu 30 gld., v III. razredu 19 gld. V Pragi se preskrbe cena stanovanja, tako, da bode — kdor se hoče voziti v tretjem razredu — lahko izhajal s 50 gld. Vsa pojasnila bode rad dajal odbor.

Spominsko ploščo je odkrilo radovljiško učiteljsko društvo dne 31. mal. srpana v šolskem postopji v Kropi r. Marku Kovšci.

V zapuščini umrlega tovariša Fr. Peterlina v Kolovratu je na prodaj nov „Konvers. Lexikon“ pod najugodnejšimi pogoji. Kupec naj se obrne do Fr. Rojina, nadučitelja na Vaňah pri Litiji.

Študijsko potovanje. Trgovinsko ministerstvo je dovolilo nadučitelju g. Franu Spintre v Kočevji državno podporo, da potuje v Rothholz, Innichen in St. Michele in se pouči o sirsarskih in zadružnih stvareh.

„Ljubljanski Zvon“ piše v 8. zvezku t. l. o ranjem A. Praprotniku: Že zopet smo zanesli vrliga domačina tjakaj k Sv. Krištofu. Dne 25. rženega cveta t. l. je po dolgem, mučnem bolehanju zatisnil trudne svoje oči Andrej Praprotnik. Nečemo pomnožiti obilice častnih nekrologov, s katerimi so po pravici proslavljali mane blagega ranjnika slovenski listi vseh barv ter povdarjali nevenljive njegove zasluge. Dobro znajoč, da bi se tudi našemu listu spodobil krepak članek, ki bi temeljito ocenil pokojnika vsestransko rodoljubno delovanje, in obetajoč, da objavimo tak članek o priliki, si usojamo za sedaj, ko se še ni porasla njegova gomila, osvetliti tisto njegovo vrlino, ki se nam zdi najiminentnejša, t. j. kristalnočisto njegovo značajnost. Pokojnik se ni bal pokazati dejanskega narodnjaka niti v tistih žalostnih časih, ko se je pri nas narodnim mlačnežem in odpadnikom obetal celo gmoten dobiček, v onih žalostnih časih — saj še ni tako dolgo tega, pri njih spominu nam še zdaj zaščemni po kosteh — ko so nekateri izmed pokojnikovih kolegov, ki sedaj nosijo zvonec, če že niso postali naravnost opričniki, se vsaj malodušno in maločastno stisnili v kotec. In dotičniki ne morejo in ne smejo svoje vesti tolažiti s tem, da jih je do oportunistva prislil ožir na svojece; tudi pokojni Praprotnik je imel že tačas rodbino, katero je iskreno ljubil, in kateri bi bil rad priboril jasno bodočnost. Ali to je skušal s poštenimi sredstvi: z neumorno pridnostjo. In tako je bil kot vesten učitelj, neutrudljiv narodnjak in skrben mož in oče prisiljen do mnogosedežnega življenja, in prav to mu je tudi zavdalo smrtno kal. Sam nam je pravil, da mu je prav tisto mnogo presedevanje pri pisalni mizi pozno v noč oslabilo drob in čreva ter mu tako prerano sključilo visokostasno postavlo. Saj vzpričo svojih let, ki niti niso dosegla tiste svetopisemske meje, bi bil še lahko dolgo užival sadove svojega truda, ako bi se bil liki nekateri njegovi vrstniki, kateri enoliko butaro let še dandanes prav krepko prenašajo, bolje razumel na „corpus curare“. Toda mislimo, da pokojnik tudi v zadnjih trenotkih ni obžaloval svojega heraklejskega ukrepa, s katerim se je odločil za trnjevo, toda slavno pot. Slava njegovemu spominu!

Okrožnica in prošnja sl. okrajnim učiteljskim društvom. Dne 25. rožnika t. l. je zatisnil trudne svoje oči Andrej Praprotnik. Kaj je bil pokojnik in kaj je vse storil v blagor slovenskega učiteljstva in šolstva, nam ni treba tu posebej povdarjati. Le toliko rečemo, da je dolžnost vsega slovenskega učiteljstva na Kranjskem, da mu v znak hvalečnosti postavimo nagroben spomenik in uzidamo spominsko ploščo v njegovo rojstno hišo. V ta namen se obrača podpisani odbor tem potom do slavni okrajnih učiteljskih društev s prošnjo, da blagovolijo podpirati to podjetje ter darovati mali prispevek v ta namen. Darove učiteljskih društev, kakor tudi posameznikov sprejema uredništvo „Učiteljskega Tovariša“.

Ljubljana, dne 10. vel. srpana 1895.

Za odbor „Slovenskega učiteljskega društva“

Jakob Dimnik.

Rešitelj našega cesarja umrl. Kakor znano, je v letu 1853. neka madjarska duša z nožem napala našega milega cesarja in da ni pogumno zalotil zverinskega napadalca tedanji krilni adjutant Njegovega Veličanstva, O' Donell, Bog zna, kaj bi se bilo dogodilo. In ta rešitelj življenja našemu vladarju umrl je dne 13. maj. srpana v Solnogradu kot generalmajor v pokoju in starosti 83 let. General Maks grof O' Donell je bil cesarjev pobočnik in je dne 13. svečana 1852. l., ko se je na Dunaju zgodil znani atentat na cesarja, rešil svetlega vladarja gotove smrti. O' Donell je bil takrat povišan v grofovski stan in je dobil nebroj redov, domačih in inozemskih, cesarjeva mati, nadvojvodinja Sofija pa mu je podarila krasen prstan, v katerem je okovanih nekaj cesarjevih las in ki ima napis „Bog ti povrni“. Blagoslovljen bodi spomin vrlemu možu, rešitelju vladarja in dobrotnika vseh narodov, zvesto udanih temu vladarju.

Naša cesarica je bila nedavno v kopalšču Bartfeld na Ogrskem. Nekdaj je zagledala na nekem sprehodu skozi priprosto vas ubožno kmetico Slovačkinjo, ki je sedela za plotom in jedla kruh. Visoka gospa je stopila h kmetici in si izprosila od nje kos kruha, katerega je dejala v svoj žep, rekši: „To bom svojemu možu pokazala!“ Lahko si mislimo, kakšen kruh je to bil, da je cesarica nanj pozorna postala.

Zrelostne izpite na učiteljski v Koprnu je prebilo pod predsedstvom dež. šolskega nadzornika viteza Klodiča 18 kandidatov s povoljnim uspehom. Za slovenske šole je naredilo izpit 9 kandidatov, za hrvatske 2, za italijanske pa 7 kandidatov.

Demonstracija proti galiskemu deželnemu zboru. 275 galiških šol, na katerih je nad 400 učiteljev, se je obrnilo do doktorja Luegerja, da bi se on potegnil za povišanje učiteljskih plač. Ker pa ti učitelji dobro vedo, da ima plače določevati le deželni zbor, je jasno, da je vse to bilo le nekaka demonstracija proti galiskemu deželnemu zboru

in poljskemu klubu. Ker so Poljaki deželni avtonomisti, je naravno, da so poljski poslanci grozno hudi na teh 400 učiteljev. Mnogi poljski listi so se pa odločno potegnili za učitelje, češ, da je te demonstracije kriva le večina deželnega zbora, ki je zavrgla sklep liberalne manjšine za povišanje učiteljskih plač. Vsekako je jako značilno, da se Poljaki, ponosni na svojo avtonomijo, začenjajo obračati tako rekoč do državnega zbora. Dr. Lueger bude tudi poskrbel na kakšen način, da se bude o stvari razgovarjalo v državnem zboru; naj se Poljaki ne sklicujejo na svojo avtonomijo. Tudi poljski politiki, ki imajo večino v deželnem zboru, s svojim postopanjem izpodkopujejo zaupanje v deželno samoupravo.

Na češko-slovansko narodopisno razstavo. Odlični rojak piše iz Prage: Slovenci snujete izlet v zlato Prago, na prelepo narodopisno razstavo češko-slovansko. Nameravate pripeljati seboj tudi nekoliko naših kmetov. Pridite v mnogobrojnem številu, pridite gledat, kako veličastno slavi češki bratski narod plodove svojih trudov, pridite in učite se od vztrajnega in pridnega naroda, kako treba postopati, da se narod sam iz sebe z lastnimi močmi, vzlic vsem preprekam ljutega protivnika povzpne na toliko stopinjo kulture, da ga drugi radi tega zavidajo. Pridite in veselite se, da je to slovanski narod, ki slavi velikansko zmago, in okreptani se bodete vrnili nazaj v svojo domovino, sebi in svojemu narodu v prid. *Priporočen bodi ta izlet posebno našim gospodom učiteljem, v katerih rokah leži prihodnost našega naroda. Tu bodo videli plodove umnega in narodnega učiteljsstva.* Za naše kmete pa velja to še bolj. Dana jim bo prilika, seznaniti kmečko občino po velikosti in zemljiščih podobno našim vasem. Ta občina je uzorno upravljena, gospodarstvo in občansko življenje je izgledno. Pridite torej v mnogem številu. Češki narod Vas bo sijajno sprejel, kakor brat svojega brata.

Narodna razstava v Pragi. Slovesno se je otvorila v zlati Pragi češkoslovanska narodopisna razstava v navzočnosti ogromne množine zavednih čeških rodoljubov vseh stanov, v navzočnosti zastopnikov vseh narodov slovanskih.

Ta razstava je razgled vsega češkega narodnega življenja, njegovega razvoja in napredka. Vse kar je izumil češki razum in češka rodoljubnost in navdušenost na polji rokodelstva, obrtništva, na polju trgovinstva, poljedelstva, na polju šolstva, lep slovstva in umetništva, vse kar je ohranila češkemu narodu zgodovina in kar je nakupil napredek mladih dni, vse to se je zbralo v lepo celokupnost, v lepo sliko, da se čudi in spozna svet vrline in dražesti narodnosti češke.

Na razstavi je videti razvaline zgodovinsko znamenitih grajščin, fužine, češka vas s cerkvico in prebivalci, videti so vse druge narodne svetlinje in znamenitosti češkega rodu, na katerih so znano bogate dežele češke kraljeve krone. Veliko znamenitosti in zanimivosti pa podajajo radovednemu svetu slovanske noše in slovanska ornamentika, katere slava slovi po pravici po vsem širokem svetu.

Ko praznuje bratski češki narod v svoji narodopisni razstavi praznik narodne pridnosti in narodnega uma, narodne dražesti in narodne slave, se veselimo tudi mi Slovenci tega bratsko narodnega slavlja iz vsega srca, z vso iskrenostjo. In tembolj nas navdaja veselje in ponos, ker je češka delavnost in vstrajnost pokazala lice svojega bívstva in svojih vrlin v težkih časih.

Povsod podpira vlada kulturna podjetja, češkemu narodu pa je odklonila v svojem znamenitem podjetju vsako pomoč, naslonila pa mu izjemno stanje. A pod verigam izjemnega stanja se je vspel češki ponos in upor in si pridedil vkljub vsem nezgodam narodopisno razstavo, s kakeršno se še ni pokazal noben avstrijski rod, iz samo svoje moči.

Vse zapreke je prebil češki narod s čudovito vstrajnostjo. In s sijajnostjo svoje razstave je zavrnil svoje oviratelje, ki se morajo nehoté klanjati njegovemu umu, njegovi pridnosti in čuditi se njegovim uspehom.

Bog živi bratski češki rod, na zdar!

Zahvala. Da se je tako sijajno vršila slavnost odkritja plošče v spomin Marka Kovšee dne 31. mal. srpana t. l. v Kropi, šteje si odbor učiteljskega društva radovljiškega okraja v prijetno dolžnost, da izreka prisrčno zahvalo velecenjenemu gosp. prof. Franu Levcu, da je blagovolil prevzeti slavnostni govor, velecenjenemu g. prof. A. Nedvedu, da je izvolil zložiti za to slavnost kantato, veleč. g. župniku J. Hönigmanu, da je blagovolil darovati ob veliki asistenci sv. mašo, veleč. g. J. Vurniku, da je izdelal prekrasno spominsko ploščo, slav. krajnemu šolskemu svetu, slav. občinskemu zastopu ter slav. požarni brambi v Kropi, da so preskrbeli prelep vsprejem ter vzoren red pri slavnosti ter tudi vnanjemu občinstvu in učiteljem, da so se v tako obilnem številu udeležili te slavnosti.

V Radovljici, dne 6. vel. srpana 1895.

Odbor učiteljskega društva radovljiškega okraja.

Zahvala. Blagorodni gospod Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici (na Dolenskem) in posestnik na Petkovcu (Rovte) izročil je podpisanemu svoto 20 gld. beri: (dvašest goldinarjev) podpore za tukajšno šolarsko knjižnico.

Za ta prelepi dar izreka podpisano šolsko voditeljstvo svojemu blagemu prijatelju in dobrotniku pristrčno zahvalo! Bog povrni stotero! Slava uzornemu možu!

Voditeljstvo ljudske šole v Rovtah (Logatec) dne 5. vel. srpana 1895.

Alojzij K. Sežun, učitelj-voditelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 718

o. šol. sv. Povodom razširjenja ljudske šole v Polhovem Gradcu v dvorazrednico je popolniti nadučiteljsko mesto z dohodki III. plačilnega razreda definitivno in drugo učiteljsko mesto z dohodki IV. plačilnega razreda, eventuelno tudi provizorično.

Prošnje je poslati tukajšnjemu uradu do 31. vel. srpana.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani dne 6. vel. srpana 1895.

Št. 573

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Svibnem je stalno ali začasno popolniti službo učitelja in šolskega voditelja z letno plačo 450 gld., opravilnino 30 gld. in stanarino 80 gld.

Prosilci za to službo naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje zakonitim potom semkaj do 25. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 29. mal. srpana 1895.

Št. 515

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Hotiču se razpisuje služba učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem v stalno ali začasno nameščenje.

Prosilci za to službo naj svoje pravilno opremljene prošnje zakonitim potom semkaj vlagajo do 31. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 7. vel. travna 1895.

Št. 993

o. š. sv. Na jednorazrednici v Velikih Poljanah (četrt ure od postaje Ortnek) se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje služba učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilne vrste; poleg tega še 30 gld. opravilne doklade, užitek velikega šolskega vrta, prosto stanovanje in brezplačno kurjavo.

Prošnje do 31. vel. srpana.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dne 10. vel. srpana 1895.

Listnica uredništva: Zaradi počitnic smo izdali danes dve številki skupaj; prihodnja številka izide torej dne 16. kimovca.

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udrine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Keceelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.